

2020/21

Handboek Melkveehouderij

- Bodem en bemesting
- Teelt en gebruik van grasland
- Ruwvoerwinning en veevoeding
- Fokkerij
- Gezondheid
- Melkwinning
- Bedrijfsgebouwen

Dit is een uitgave van Wageningen Livestock Research, mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van ZuivelNL

Colofon

Handboek 44

Uitgever

Wageningen Livestock Research

Postbus 338, 6700 AH Wageningen

T (0317) 48 39 53

E info.livestockresearch@wur.nl

I www.wur.nl/livestock-research

Handboek Melkveehouderij 2020/21

www.handboekmelkveehouderij.nl

Auteurs

Wageningen Livestock Research:

Gerrit Remmelink, Jantine van Middelkoop,

Wijbrand Ouweltjes en Harm Wemmenhove.

Redactie

Wageningen Livestock Research, Gerrit Remmelink

Noot van de redactie

De bronvermeldingen in dit handboek zijn een indicatie.

Raadpleeg voor de exacte bron internet.

Waar in de tekst naar een internetadres wordt verwezen, helpen de pijltjes (>) u de juiste pagina te vinden.

Copyright en aansprakelijkheid

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Auteurs en uitgever hebben de inhoud van deze uitgave met grote zorgvuldigheid en naar beste weten samengesteld naar de situatie zoals bekend medio 2020. Uitgever en redactie aanvaarden evenwel geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie.

Ook verkrijgbaar als gedrukte versie

[Paperback Handboek Melkveehouderij](#)

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van ZuivelNL.

DOI: <https://doi.org/10.18174/529557>

Voorwoord

Het Handboek Melkveehouderij is hét naslagwerk voor melkveehouder, agrarisch adviseur, docent en student. De opgenomen informatie is bruikbaar voor de ondersteuning van het dagelijkse management én voor het management op de lange termijn.

In het digitale Handboek Melkveehouderij is belangrijke basisinformatie bij elkaar gebracht. Om de reikwijdte van het handboek te vergroten zijn in de tekst verwijzingen (links) opgenomen naar achtergrondinformatie, adviesprogramma's, tools en de meest actuele gegevens op internet.

De kennis die is opgedaan via het onderzoek van Wageningen Livestock Research (onderdeel van Wageningen University & Research), vormt de basis van dit boek. De inspanningen die moesten worden verricht om deze kennis te ontsluiten en te updaten, is mogelijk gemaakt door financiering van het project [Handboek Melkveehouderij on-line en up-to-date](#) door [ZuivelNL](#).

Het Handboek Melkveehouderij is ook verkrijgbaar als gedrukte versie: [Paperback Handboek Melkveehouderij](#)

Wat is er vernieuwd in deze versie?

Ten opzichte van de vorige (2019/20) versie zijn - naast controle van de links naar internetsites - als belangrijkste wijzigingen doorgevoerd:

1. Bodem en water: inhoud geactualiseerd.
2. Bemesting: inhoud geactualiseerd, o.a. het belang van calcium voor gras en snijmaïs.
3. Grasland en voedergewassen: statistische informatie bijgewerkt; bestrijding van onkruid + plagen aangepast; info over doorzaaien van blijvend grasland toegevoegd.
4. Agrarisch natuurbeheer: tekstuele wijzigingen.
5. Voederwinning: inhoud geactualiseerd, o.a. statistische informatie bijgewerkt.
6. Veevoeding: info over droogstandsmanagement voor individuele koeien toegevoegd; voederwaardeprijs rundveevoerders geactualiseerd.
7. Rundveeverbetering: gegevensverzameling t.b.v. fokwaarden, statistische informatie en genetische trends.
8. Gezondheid: tekst geactualiseerd, o.a. ziektepreventie, gezondheidsprogramma's en beschrijving van enkele ziekten en aandoeningen.
9. Melkwinning: inhoud geactualiseerd.
10. Bedrijfsgebouwen: inhoud geactualiseerd; vermelding MBO lesmateriaal ontwikkelingen in huisvesting melkvee.
11. Mechanisatie: kennis over woelen van grasland aangevuld.
12. Kwaliteitsborgingssystemen: tekstuele wijzigingen.
13. Bedrijfsontwikkeling: kennis over verduurzaming melkveehouderij aangevuld.

Reageren?

Omdat we de inhoud en vormgeving zo goed mogelijk op de wensen van de gebruiker willen afstemmen, verzoeken we u opmerkingen, suggesties en aanvullingen aan ons door te geven. Contactpersoon: Gerrit R Emmelink, e-mail gerrit.remmelink@wur.nl.

Projectgroep Handboek Melkveehouderij 2020/21

Jantine van Middelkoop
Wijbrand Ouweltjes
Gerrit R Emmelink
Harm Wemmenhove

Wageningen Livestock Research

Inhoudsopgave

1. Bodem en water	1-1
2. Bemesting	2-1
3. Grasland en voedergewassen	3-1
4. Agrarisch natuurbeheer	4-1
5. Voederwinning	5-1
6. Veevoeding	6-1
7. Rundveeverbetering	7-1
8. Gezondheid	8-1
9. Melkwinning	9-1
10. Bedrijfsgebouwen	10-1
11. Mechanisatie	11-1
12. Kwaliteitsborgingssystemen	12-1
13. Bedrijfsontwikkeling	13-1

Dit handboek is beschikbaar in het PDF-formaat. Hiervoor heeft u de Adobe Acrobat Reader nodig, die op de meeste PC 's beschikbaar is. Heeft u de Acrobat Reader nog niet dan kunt u deze [hier](#) downloaden. De afzonderlijke hoofdstukken en (sub-)paragrafen zijn bereikbaar via de bladwijzerkoppeling in het navigatievenster.